

Cărți noi

Noapți pontice, *Gr. Sălceanu*

Cei trei pionierii ai pedagogiei moderne, *Dr. Crețu*

Școala de mâine, *G. Simion inspector g-ral școlar*

Kinegeticos, *Ț. Petrescu*

Solitare, *A. Gherghel*

Contribuții românești la ridicarea altor popoare, *I. Dumitrescu Frasin*

Poezii, traduceri de *M. Pricopie din Al. Petöfi*

Valuri — roman, *Lt. Radu Clein*

Din umbră — poezii, *Popescu Scărișoreanu*

Desemnul ca mijloc de exprimare, *Gh. Carp*

Creșterea oilor, *dr. N. Teodorenru*

Călăuza marinarului începător, *Ed. Ghezzto*

Cântec de cristal, *N. Țimiraș*

Intelectualilor satelor dobrogene

Le recomandăm să ajute efectiv «Cartea sub Icoană».

Să facă parte din fundațiile Regale Secția Dobrogea.

Să citească și să se aboneze la *Analele Doarogei și Gânduri dela Mare*, ca să se identifice cu problemele scumpe ale Dobrogei.

Redacția și administrația: str. I. Lahovari 105, C-ța

Domniei-Sale

Domnului _____

Satul _____ Com. _____

Jud. Constanța

GANDURI

DELA MARE.

Revistă Culturală Regională

Condusă de Titus Cergău

Cuprinsul :

S'au deschis porțile, *Al. Gherghel*

Prima evacuare a Tulcei, *Mihail Fricopie*

Crinul de aur, *D. Stoicescu*

Pe mare, române, *Gr. Someșanu*

Eternitate, *Aida Petrarian*

Badea Mitru, *Ion Dumitrescu Frasin*

De prin plaiuri dobrogene, *M. Bonjug*

Marea, *Titus Cergău*

Recenzie, *I. D. Frasin*

Dorim să contribuim cu toată puterea noastră de muncă la ridicarea meleagurilor noastre dobrogene, făcând cunoscut trecutul, redând prezentul și căutând a face și modeste precizări asupra viitorului, situându-ne astfel printre revistele revistele regionale ale țării.

Pe această cale aduc ceie mai sincere mulțumiri d-lui prof. C. Brătescu, pentru clișeele ce ne-a dat.

Rog insistent pe toți d-nii cititori și abonați ai revistei noastre să ne trimită abonamentul odată cu primirea revistei.

Cereți numere vechi la redacție.

Munciți pentru ridicarea Dobrogei.

S'au deschis porțile.

Sunt câteva zile numai, decând școlile noastre naționale, atât de ospitaliere și-au deschis porțile largi. Pentru toți chemații și nechemații. Pentru toți acei ce vor fi mâine o podoabă a țării și a familiei lor. Pentru toți acei ce conduși spre carte, fără chemarea adâncă și sinceră sufletească, nu vor face altceva, urmând la școală, decât să piardă vremea, în irosirea zadarnică a propriei lor energii.

Învățătura a ajuns, după cum constată o bună parte din observatorii mersului societății, a ajuns zic, din o nevoie și o cerință profund sufletească, un fel de îndeletnicire fiziologică, ca și dansul, patinajul, boxul și altele.

Înainte vreme, de pe la sate, ajungeau pe băncile liceelor aproape numai copiii oamenilor înstăriți de-abinele! și mai ales copiii preoților și învățătorilor. De acolo și dictonul: «băiat de popă, știe carte multă!...» Cartea, adică învățătura, era rezervată aceluia ce descindeau din oameni, ce la rândul lor învățaseră deja, prin școli. Era aceasta o mică garanție de aptitudine la învățatură, moștenită. Acuma, ultimul neștiutor de carte nu visează decât feciori doctori, ingineri, profesori, sau avocați! Coarnele plugului, glia, meseria, negoțul, la dracul cu ele! O mândrie stupidă și o vanitate nenorocită au înlocuit cărările frumoase ce duceau spre mulțumire sufletească și belșugul vieții, cu drumurile largi ce sfârșesc pe piețele mizeriei și ale morții!

Pretutindeni băntuie, firește, boala învățături fără rost și fără perspective. Dar ca la noi, nicăieri în lume. Un om înstărit din localitate și-a trimis copilul în Franța. Pentru desăvârșirea studiilor făcute în țară. Gazda studentului român, un căpitan invalid — decorat cu Legiunea de onoare — nu și trimisese unicul

f
fiu, la universitate, sau la cine știe ce școală de înaltă recuență intelectuală. Doamne păzește! Ci la o școală de «Maitre d'hôtele». Băiatul căpitanului, avea, la sfârșitul învățătorei, un loc bine plătit, de conducător al cine știe cărei case mari. Expatriatul nostru se va întoarce, peste câțiva ani, cu o diplomă cu șapte peceți universitare. Și-și va pune o firmă de avocat, sau de medic, în așteptarea eternă a unei mizere clientele de bandiți, sau sifilitici!!

Ce să mai vorbim de contingentul enorm de femei cu «carte». Adică, cu diplome universitare, și certificate dela o sumedenie de școli superioare!

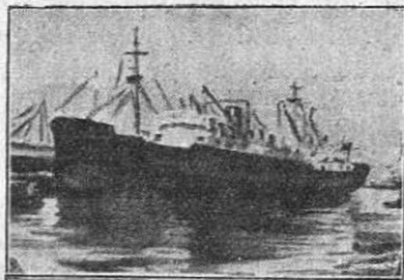
In locul gospodinelor de odinioară, o pletoară infinită de postulante la toate oficiile publice. Și o escrescență fatală de profesioniste, în neloiala concurență cu nenorociții de bărbați, dezorientați în profesie și persecutați în viața de familie!..

Destul.

Inapoi la meserii. La pământ. La comerțul părinților. La glia strămoșească. La datorie. La locurile de producție. Nu în piețele și localurile de trândăvie. Această plebe inventată, acest proletariat al diplomelor zadarnice și chinuitoare, să dispară cât mai e timp. Pentru normalizarea cât mai grabnică a vieții și pentru salvarea prestigiului tuturor.

Nu m'am gândit un moment, la învățământul primar. Dar școlile secundare și universitățile, ar trebui să fie mai circumspecte și mai sgârcite în primirea oaspeților... pe cari nimenea nu-i mai pofteste... și nici nu-i mai așteaptă!

Al. Gherghel.

S. Tarasov.

Din vremea războiului.

PRIMA EVACUARE A TUŁCEI.

I.

Octombrie, 1916. Fronturile se clatină jur împrejurul Țării Românești. Jalea cea mai desăvârșită însă este în Dobrogea, unde aliații ruși, ai noștri «protectori» cum le place lor să se numească, găsesc veșnic prilejuri să se retragă, chiar când ostașii români înalțează.

Pământul frământat al acestei nenorocite provincii cedează prestunei tot mai puternice a dușmanului, iar drumurile gem de bejenari ce se îndreaptă către podul construit din șlepurii prin dreptul Brăilei.

Și mai curând de cât s'ar fi crezut, au început să se audă și din Tuicea bubuiturile tunurilor depe front.

Orașul forfotește sub aripile unei panici cumplite. Românii se pregătesc să ia drumul unei grabnice prilegii, și-și duc sumare împachetări pe șlepul pe care l-au adus autoritățile. Un remorcher mititel, veșnic sub presiune, așteaptă legat în fața debarcaderului vaporului rusesc de călătorie între Ismail și Galați.

Cetățenii români de altă nație se bucură în mod fâțîș.

Armeanul Ghinabur Ghinsburian, negustorul de manufactură de pe strada Regina Elisabeta, a venit de diminești în berăria bulgarului X. Y. de pe malul Dunărei, unde nici odată până acuma nu-i călcăse piciorul.

Amândoi stau la o masă pe malul Dunărei, în fața șlepului, beau rachiu după rachiu, și se bucură privind la mișcările pe care le fac cei ce vor să se refugieze.

Localul este cel mai frumos al orașului și'n el, în fite care seară, românii se'nghesuiau să-și consume aici tot prisosul agonistelei lor.

Un bătrânel mărunț, cu părul cărunt, trece spre șlep, abea târând un geamantan greoi după el.

La vederea lui, Ghinsbur se ridică de la masă:

— «Aida... bre, Domnu, Popescu!.. Pleci?»

— „Păi ce să fac?... Dumneata n'auzi ce prăpădnie s'apropie de noi?..”

— „Dumneata... om bătrân... poți să rămâi fără grijă!”

— „Aș!.. Nu se poate!.. Toți slujbașii avem ordin să ne ducem la Galați împreună cu arhivele autorităților!”

— «D?» întreabă Bulgarul.

— «Da!»

Armeanul se prefăcu a oșta. Buzele lui groase însă, înăbușiră un surâs de mare muțumire sufletească.

— „Dacă este poruncă... In ce mă privește pe mine eu... eu rămân!”

— „Dece rămâi?... Poți să rămâi, dumneata, care ai făcut atâta avere sub români...”

— «Dece rămân?... Noi armenii suntem turci, iar germanii sunt astăzi frații noștri de arme!»

Românul își ridică geamantanul.

— «Dece n'ai spus asta ieri, ori alaltăieri?...»

— «Hei!.. Nu se poate spune nimica rău despre mine, fiindcă bătatul meu, Calamis, plutonierul de rezervă Calamis Ghinsbur Ghinsburian, venit abea ieri în permisie, va merge cu dumneata pe acest șlep ca să se ducă la datoria lui!.. Eu însă rămân, fiindcă nu am nimic de pierdut!»

Imediat ce auzi că autoritățile au ordin să evacueze orașul, Bulgarul a intrat în prăvălie și a pus enormul lui pian electric să-i cânte «Șumi Marîș», pe care-l repetă neîncetat cu o bulgărească încăpățănare.

Pe la orele cinci după amiază, remorcherul începe să dea lungi semnale. Cei câțiva oameni, ce reprezintă autoritățile mai însemnate, s'au suit pe puntea remorcherului. Populația și micii funcționari sunt încă de multă vreme pe șlep.

Trei tineri plutonieri cu termen redus aduc pe coverta șlepuului un ultim bagaj al unui spital al cărui bolnavi au fost trimiși mai înainte.

După ce rânduiesc lucrurile, le mai socotesc odată

după inventar, apoi scoboară în magazia Nr. 1 și-și alege un colț mai retras.

Lângă ei s'adaugă și bătrânul care vorbise cu Ghinsbur.

— „Măi!” tresări unul dintre plutonieri. «Camradul Calamis a venit?»

— «Am trecut pe la el pe-acasă și mi-a spus mama lui că și-ar fi adus bagajele pe șlep.»

— «Aș!» le zise bătrânul. «Acela a venit în Tulcea anume ca să rămâie!»

Unul dintre tineri își cercetă ceasul:

— «Până la ora șase, am vreme să mai mă duc după el!»

Și pe dată sui scările și feși afară din magazin.

După un sfert de oră, se'ntoarse tot singur.

— «Mi-au spus că este pe șlep!»

Remorcherul dete un ultim semn lung de tot, apoi așteptă un sfert de oră, după care se deslegă dela țărm și întinse groasa parăamă cu ajutorul căreia trăgea șlepul.

Mersul în susul apei era foarte încet. Pomii de pe malurile Dunărei păreau că sunt imobili.

Lumea ar fi vroït un mers mai repede, fiindcă dorea să se vadă mai degrabă la Galați. Lîmanul de mîntuire al românilor tulcenî.

Teama că vor putea fi surprinși de dușmani pe drum, se'ntărea în măsura în care bubuiturile se auzeau mai aproape.

Odată cu scoborîrea întunericului, un vînt înghețat începu să bată pe covertă cu atîta intensitate, încît nimenea nu-și putea trage sufletul, dacă mergea împotriva lui.

De-accea, nu mai rămase nimeni sus.

În întunericul imenselor magazii de cereale, fuseseră aprinse, ici și colo, lumînări, candelă, ori lămpi cu gaz care aruncau în imediata lor apropiere o lumină slabă și falsăietoare. Dar nici vorbă ca să poată răzbi până la pereții de fier ai magaziei, ori până la tavanul ei îndepărtat.

Oamenii stăteau tăcuți. Nimeni nu îndrăsnea să arunce măcar o singură vorbă mai târîșoară.

Numai cei trei plutonieri și bătrânul, un slujbaș mititel de la poliție, se'nghesuiau unul într'altul și discutau pe șoptite.

— «Oare unde-om fi ajuns?» întrebă o voce răgușită din apropierea lor.

Unul dintre tineri se agață pe scara care urca perpendicular și sări pe bordul șlepuș.

Apoi se'ntoarse,

— «Suntem în dreptul farului de la Ceatal!»

Această veste trezi un șumzet de dureroase murmure în tot hambarul.

— «Vai de mine!...» se vâlcări aceeași voce aspră; «dar oare ce face remorcherul de merge așa de'ncet?... Ce dracul!.. În trei ceasuri n'am putut răzbi nici măcar zece kilometri?... Of!... Of!... Of!... Au să ne prindă nemții!...»

Era un bătrân cu fața neîngrijită și haine ponosite, care nu se mișcase nici cu un centimetru de pe locul pe care s'așezase la'nceput.

— „Of!... Ooooooff!...“ răsună undeva o voce mai subțirică. «Au să ne prinză nemții!...»

O doamnă, care sta lângă plutonierii, se'ntoarse către această din urmă voce.

— «Dare-ar Dumnezeu să dea să nu fie pe voia dumneatale, pentru ca să nu-ți răspund printr'o expresie populară mai pitorească!»

Lângă ea, de-alungul peretelui șlepuș și imediat în spatele tinerilor, se culcase pe niște țoale o elevă de liceu, fata doamnei care vorbise în urmă.

— «Mamă!... Dece sunt oamenii ăștia așa de desperați?... Oare ostașii noștri au fugit de la datoria lor?...»

— «Dragul mamei!.. Tu știi bine că tatăl tău și trei frați ai tăi sunt acolo!.. Că dacă n'ar fi acolo, ar fi aici în șlep și s'ar vâta că-i prind nemții!... Poți să fii sigură că cel puțin ei și oamenii de sub comanda lor nu se vor întoarce cu spatele la vrăjmaș și nu ne vor lăsa pe mâna lor!... Desperarea acestor oameni proști mă scârbește și pe mine peste măsură de mult!...»

— «Nu fii așa scârbicioasă, cucoană!» zise bătrânul morocănos. «Ascultă coala cum s'apropie tunurile de noi!...»

Din întineric, se ridică și glasul pițigăiat al femeii de-adîntoarea:

— «Am lăsat pe urmă gospodăria, nu glumă, iar acuma, dacă trebuie să mă „rifugiez“ numai cu ce-i pe

mine, crezi mătaie că trebuie să joc tontoroful de bucurie?»

— „Toată lumea am lăsat, cuconiță dragă, iar eu, cu mult mai mult de cât dumneatale! Așa-s vremurile!... Dar dacă te-ai hotărât să pleci, înseamnă că ți-ai ales drumul pe care l-ai socotit mai folositor pentru dumneata!... În acest caz, supărarea nu-și mai are locul, iar dumneata te frământă în vânt!... Nădejdea la Dumnezeu și la oamenii noștri!...»

Unul dintre plutonierii oftă lung și așa de caraghios, încât trezi râsul celor din apropiere.

— «Of!... Câtă avere am mai lăsat și eu! Munculița mea! Ooooooff!»

Eleva de liceu se ridică din așternut. Sufletul ei tânăr și sănătos căuta să iasă din înăbușitoarea atmosferă a desperării care se stabilise în inimile celor din hambar.

— «Dar ce mare avere ai putut dumneata să pierzi, domnule?»

— «Avere mare, nu glumă, domnișoară!.. Ooof!... Cum s'a mai dus ca pe apă!.. Numai cât mă gândesc, și m'apucă amețelile!...»

Fata strânse așternutul, apoi stătu în rândul tinerilor.

— «Este așa de greu de spus?»

— «Munculița mea», continuă să se vâlcărească plutonierul, arătând către bătrânul acela plângăreț, cu hainele pline de pete de ceara de albine și de spermanțetă. «Kilograme de mucusi de lumânări!... Kilograme de mucusi de țigări!... Ciorapi cari n'aveau de cât numai toată talpa ruptă!.. Avere, nu glumă!...»

Se auziră prin apropiere numeroase râsete, dar numai în surdină.

Bătrânul pufni cu necaz și se'ntoarse cu spatele.

Plutonierii, slujbașul, eleva de liceu și mama ei, făcură o masă împreună și puseră la mijloc toate alimentele pe care le aveau, mai mult uscături. Noroc pe ei că aveau câteva sticle cu vin ruginit în lava dealului din Sarica. Fata le'ncropi, la urmă, și câte-o cafea.

— «Hm!...» pufni iarăși morocănosul bătrân. «Zatafet!...» Acum când toată țara se prăpădește, dumnealor... poftim! Benchetuiesc!...» Și se prefăcu a scuipa cu mare ciudă.

Nimeni nu voi să-i răspundă. Tinerii cântară înce-

țîșor. Mai multe voci din deosebite părți ale magaziei, îi imitară. Întunecimea durerii se rupsesse. În imensitatea magaziei, murmurul argintiu al cântecului șopotit, cădea peste inimi ca un balsam dumnezeiesc peste o rană.

Nimeni nu îndrăzni să le tulbure cântecul printr'o vorbă, sau printr'un suspin măcar.

Numai unchișul, cu hainele pătate de ceară, fuma o lulea cu tutun prost și scuipa, când și când.

Slujbașul nu-și mai putu reține o revoltă. El scăpără un chibrit și se plecă să vadă mai bine pe supărătorul vecin.

— „Ia stai, domnule, să vadă. Bănuiam că ești dumneata! . Acuma știu că-i foarte natural să nu-ți placă de fel cântecurile acestor băieți!.. În slujba dumneatale de paraclisier la «Sfinții Impărați», ești deprins cu alt soi de cântare!.. Iaca... am să-ți fac plăcerea să îți cânt eu și ce-ți merge dumneatale la inima cea cu mult mai acră de cât un castravete stricat...»

Omul începu să fornăiască o imitație caraghioasă de melodie de strană, care trezi hohote de râs în toată magazia.

Paraclisierul se mânia cumplit.

— „Porcilor!”

— „Ia ascultă... De patru ceasuri ne ametești cu tutunul tău prost și cu prăpăstioasele tale presiștiri!.. Șterge-o de aici, îi răcnii slujbașul, «că ori cât de bătrân ai fi, la urma urmei ai să ne revolți până ntra-tăta, încât ai să ne scoți din sărite!..»

Paraclisierul își ridică toate catrafusele în spinare și plecă trântind în podele pipa de lut ars care sări zândări.

— «Nerușinaților!.. Cântați «Veșnica pomenire» România mare?.. Lasă că vă reclam eu la Siguranția statului din G lași!»

Pe urma lui, totul se liniști.

Era noaptea târziu. Vântul se'ntârîse. Valurile pe care le făcea izbînd în fața Dunărei, se loveau de pereții șlepuului și clipeceau cu zgomot ușor de sticlă spartă. Când și când, vasul scârțâta din încheeturile lui, sub apăsarea curenților apei. În permanență însă, șlepuul se legăna, ca și când și-ar fi dat silință să adoarmă în interiorul lui pe oamenii chinuși de durerile lor pămîntene.

În dimineața care urmă, tunurile se auziră din ce în ce mai slab, apoi tăcură.

Cerul se'nseninase. Vântul contenise cu totul. Sub razele căldicele ale soarelui de toamnă, oamenii ieșiră pe covetă cu mult mai bine dispoși de cât în ajun.

— «Ați auzit ce s'a petrecut asnoapte în magazia Nr. 1?» întrebă un cetățean pe unul dintre cunoscuții lui.

— „Am auzit eu ceva, dar nu știu nimic lămurit!»

— «A fost o ceartă cumplită între niște plutonieri!»

— „Ce vorbești dumneata de ceartă?... Eu sunt chiar din magazia Nr. 1! S'au bătut, domnule!.. S'au bătut ca niște chiorii!..»

— «Mai rău, domnule!.. Mult mai rău!.. De la noi din magazia No. 2 s'a auzit clar cum s'a tras un foc de revolver!..»

— «La magazia No. 3, a venit de la No. 1 paraclisierul de la Sfinții Impărați, care a fugit tocmai ca să nu mai vadă grozăvia ce s'a petrecut acolo!..»

— «Dar ce s'a petrecut?» întrebă unul care s'apropiase de grup.

— «Doi plutonieri beți au străpuns cu săbiile pe un biet slujbaș de la poliție!»

— «Pe cine?»

— „Pe Popescu, ăla mărunț și cu părul cărunțit!..»

— «Și pe lângă el, și un plutonier împușcat în cap!»

— „Va să zică... doi morți?»

— „Da!» întări cineva de la magazia No. 4. „M'am uitat azi dimineață pe gura magaziei și i-am văzut cu lumânările la cap!»

— „Ce nenorocire!..»

— „Ce tineret păcătos mai este și'n ziua de azi!..»

— «Dar din ce s'ar fi luat, frate?»

— «Erau beți!.. Au băut patru inși o deca de rom grecesc de la Caravelas, apoi s'au căsăpît între ei din cauza unei fete!»

Și astfel, zvonul se'ntărea pe măsură ce șlepuul se apropia de Isaccea.

(În numărul viitor urmează partea II-a)

M. PRICOPIE.

Crinul de Aur.

(CUATRENE)

*Cuvântul fu, se zice, a toate început...
Cel care spuse-acestea a fost nepriceput,
Ori vr'un profet, ce'n lume făcu pe vagabondul,—
Căci inima mi-o spune: «La început fu blondul!»...*

*Nu sunt setos de aur și n'alerg după ban,
Dar azi m'aș face 'ndată argatul lui Satan,—
Să-mi ard în aur ochii și 'n aurii scînteii,
Să pot pe-o clipă numai, să mîngăi capul ei!*

*Te prinde, o minune, și-ți dă mult vino'n coa
Bereta albă... Atuncea când te-am zărit cu ea,
Mirași te priveau ochi-mi crezînd că pot să vadă
C'ar fi un crin de aur, pe care-a nins zăpadă.*

D. STOICESCU.

S. TARASOV: Flori.

Pe Mare, Române!

Dintr'o cuvântare ținută la «Serbarea zilei apelor» în ziua de 27 Iunie, 1937.

Cel-Atotputernic, exclamând cu psalmistul: «Minunate sunt lucrurile Tale Doamne; toate câte sunt prin Tine s'au făcut și'n afară de Tine nimic nu s'a făcut!»

Și așa este!

Cu câtă înțelepciune s'au creiat lucrurile atunci; câtă simetrie și cu ce împărțeață, de geometru-savant, s'a pus rânduială în acest univers?

Toate-și urmează cursul așa după cum de la'nceput au fost orânduite, și fără sminteală, acelaș drum bătătoresc toate, în jurul Tatălui.

Aci, în largul mării stînd, rotîndu-ne ochii de jur-împrejurul nostru, ne ducem cu gândul peste țări și mări..., departe în neant, în nemărginire..., în fața cărora stăm înmărmuriți.

Un fior ne tresare, o teamă ne cuprinde și-o admirație ne stăpânește, imaginându-ne numai, înfinitul acestei mărețe alcătuirii dumnezeiești! Și cu câtă regularitate și ordine?

Contemplînd natura, ne integrăm în dumnezeire! Scrutîndu-i tainele, aflăm înțelepciunea!

Și'ntr'adevăr cu câtă rațiune s'au făcut lucrurile, atunci, când «Cuvântul», a despărțit apele de uscat; dându-ne 2/3 apă și numai 1/3 pămînt. Ce magnifică distribuție, iarăși, dela oceane și mări, la izvorășul de apă cristalină, ce țasnește din stîncă, în sunete de trifuri armonioase, potolînd setea drumetului obosit! Dar de circulația apei ați auzit? De ajutorul recsproc pe care îl dă picurul de apă, Oceanului, și invers? Evaporație întâi, condensare mai apoi, nori groși la orizont, tunete și fulgere'n văzduh și de odată cu ele, găleata lui Dumnezeu, ne trimite ploaia răcoritoare. Apoi rotația se'ncepe d'acapo!

Doar ea, apa, susține viața pe pământ. Ea e regulatorul biologic al planetei noastre! Fără ea nimic nu se poate!

Ce szezare vrednică de invidiat; ce rânduială și câtă abundență în distribuirea resurselor de trai, are țara noastră, în cealaltă priveșc apele mai ales?

Ce n'ar da alte țări: Ceho-Slovacia, Austria, Elveția ș. a., să aibă tot ce avem noi; iar puterea lor vitală să se sprijine pe o mare!?

Ghiar și prietena noastră — Polonia — cât n'ar da să scape de „Sibia lui Damocle“ a coridorului dela Danzig, ca țărnuțul pomeran să-l știe numai al ei?

În toate timpurile, din antichitate și până astăzi, toate neamurile s'au războit pentru stăpânirea apelor. Chiar și acei oropsiți oameni preistorici, tot dela ape își așteptaseră salvarea, ca hrană și adăpost,

Iar astăzi, stăpânirea mărilor și oceanelor înseamnă dominația pământului. Pricinele conflictelor internaționale cari — tot mai insistente — se conturează la orizont, nu sunt altceva decât dorința acestei hegemonii, fără rival.

Ce darnică a fost cu noi, *Providența*, când ne-a hărăzit și nouă o mare; deschizându-ne țereastră, prin care să privim lumea și ne-a trasat un drum, pe care să-l urmăm, pentru fericirea și prosperarea acestei țări! Ne-a dăruit cu un plămân în plus, ca să respirăm mai liber, fortificându-ne existența. Stăpâni absoluți pe cei 450 klm. de țărnuț marin, încinși pe la sud de bătrânul «Danubiu» — cel mai important fluviu din lume — și pe ale cărui guri le stăpânim în întregime, — ori ce profan își poate da seama că această fericită situație trebuie exploatată, până la maximum. Un moment să nu pierdem din vedere, că orice ocazie scăpată, în această direcție, atrage după sine lăncezeala, agonia, iar dela ele, un pas e numai până la moarte.

De aceea atenție la Mare! Mai ales guvernanților noștri, de astăzi și de mâine, le cerem toată sollicitudinea pentru această nestemată a noastră. *Niciun sacrificiu — public sau de Stat — nu e de prisos, când se afectează mării; pentru întreținerea, amenajarea și apărarea ei!* Pentru noi însemnătatea stăpânirii acestei părți din Marea Neagră e o chestiune vitală. Fără dânsa am fi lăsați la cheremul primului venit, iar cu

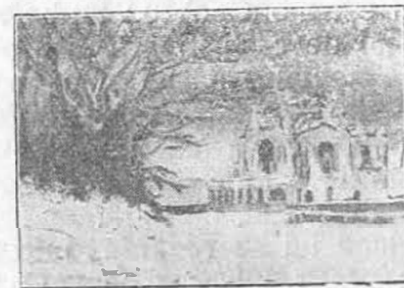
timpul am sucumba, sub povara propriilor noastre păcate! Mare dreptate și limpede a văzut M. Kogălniceanu, când a spus: «Cheia mântuirii noastre este drumul Dunării spre Marea largă!»

Așa încât, noi aci, să facem legământul solemn de a propaga, în tot locul, această dragoste de mare. Tinerilor, în avântul vostru temerar, îmbrățișați cu toată ardoarea slujbele marinărești! Români, cu sânge dac și curaj roman, faceți ca tricolorul navelor noastre românești să fâlfâie, impetuos, în largul mărilor și pe întinsul continentelor!

Nu mai astfel vom dovedi că ne-am identificat complet cu această iubire a apelor și că suntem pătrunși — cu adevărat — de rostul nostru, aici, în Răsărit!

Deviza să ne fie: pe Mare, Române!

Prof. GR. SOMEȘANU-Constanța.

S. Tarasov: Iarna la Constanța

ETERNITATE

M'am chinuit atât de mult
Că nu mai pot să te ascult.
Iubesc în tine doar durerea
și tăcerea.

Și ochii tăi în care zace visul.
Mai uite-te la mine!

Sunt păsări.. știi, care în zbor
Ating marea cu aripele lor.
Tu ești atât de blând acum...
... Te-am sărutat poate p'un drum.

AIDA PETRARIAN.

Badea Mitru.

Un sat, în stepa dobrogeană, arsă de soare și bă-tută de vânturi. La marginea lui, acum câteva decenii, a bătut parul badea Mitru, așezându-și târta. E om umblat, căci în copilărie a fost cu oile până'n Crimeea. Aici, munca și norocul l-au ajutat să-și dureze gospo-dărie bună, să-și înmulțească oile în fiecare an și să aibă un întreg cârd de porci, din care vinde la toți măcelarii din târgului vecin.

Badea Mitru e un om sobru: nu bea, nu fumează și nu cunoaște jocul de cărți. Sgârcit, își pune întregul suflet în căutarea nevoilor târlei și pune ban lângă ban, să strângă stare. Pentru cine? Poate pentru Anuța, singura copilă ce i-a mai rămas. A mai avut el copii; dar i-au pierit: o fată căzută într'o fântână și un flăcău, omorât în bătaie, la horă.

Acum, dragostea lui se revărsa întreagă asupra Anuței, o fată de vre-o doisprezece ani, cu niște ochi albaștri și vioi, un păr auriu ce flutura în vânt, față albă și corp mlădios, de te mirai cum a răsărit ase-menea floare într'o târlă de oi și porci.

Odată, umblând cu Anuța de mână prin târgul ve-cin, se întâlnește badea Mitru cu un proprietar cunos-cut depe acolo, care era împreună cu soția. Având unele treburi, badea Mitru sta de vorbă cu proprie-tarul, iar soția aceuia o tot întreba și mângâia pe Anuța. Intr'un rând, ea l-a întrebat pe badea Mitru:

— «A cui este fata aceasta?»

— «Apoi, c'a mea este, a cui să fie!» se miră mo-canul svârlindu-și sarica pe umeri.

— «Ai dumneata față atât de frumoasă?»

— «Vezi bine că am. Numai boierii să aibă fete frumoase?»

Și juca Anuța atât de frumos, par'că era o mi-nune. De multe ori, seara pe lună, Pavel, — un flă-

cău frumos și voinic, — cioban la oile lui badea Mitru, — punea cavatul la gură și cânta cu foc, iar Anuța juca, juca mereu, încât târtașii și vecinii nu se mai să-turau privind-o. Ea se făcea roșie, roșie, iar Pavel cânta mai cu foc.

Oriunde vedeai pe badea Mitru, știai că, alături întâlnești și pe Anuța. Avea el o cărucioară. Își inhă-ma liniștit calul. De după vreun colț, Anuța îl pândea. Abia se suia badea Mitru în căruță și pornea că, din senin, copila îl apuca veselă dela spate, iar el se pre-făcea că se sperie...

Intr'un rând, aud că Anuța este bolnavă rău. Mă gândeam:

— «De s'o prăpădi, nu știu ce s'o întâmpla cu bătrânul, că prea își iubește mult copila!»

Il întâlnesc pe ulița cea mare a satului.

— «Noroc, bade Mitrule!»

— «Bună zâua!»

— «Aud că ți-i fata bolnavă. Dece n'aduci doc-torul din târgul vecin?»

— «C'apoi,.... ce știe el!»

— «Știe, că-i doctor!...»

— «O fi...»

— «Atunci, cum ești om cu stare, adu unul bun dela Constanța!»

— «D'apoi, doar n'oiu aduce și pe dracu' ăl mare.»

— «Se prăpădește fata.»

— «Doară mi s'au mai prăpădit și alții. Eu ce să le fac?»

După câteva zile, s'a dus badea Mitru în târgul vecin, unde era o farmacie și a cerut niște doctorii.

Tocmeală cu farmacistul:

— «D'apoi,.... că sunt scumpe.»

— «Acesta este prețul lor.»

— «Apoi, cu sănătate.»

A plecat fără doctorii.

Acasă, lângă patul Anuții, mamă-sa ședea mereu de veghe.

— «Mamă, dă-te mai aproape!»

— «Sunt aici, pușorule.»

— «Eu am să mor.»

Biata mamă, mușcându-și buzele, căuta să-și înă-bușe plânsul.

— «Da, eu am să mor. Ascultă-mă! Dacă voi muri, să mă îngropați mireasă: iar până la gârla de lângă cimitir, să-mi cânte lăutarii de nuntă. Așa să faceți, căci altfel n'oiu avea odihnă în mormânt.»

Simion tâmplarul se pomenește cu badea Mitru la ușă:

— «Că să mergi, meștere, să iei măsură și să faci coșciugul Anuții!»

Simion, cu mâna la gură, mirat:

— «A și murit?»

— «Apoi, du-te acasă și ia măsură, că eu mă duc în târg s'aduc ce trebuie pentru înmormântare!»

Când a sosit la casa lui Mitru, Simion a găsit pe Anuța în viață. Ședea întinsă în pat, ca de ceară, cu privirea pierdută. Meșterul nici n'a spus la ce venise. Mâniat, a ieșit apoi afară, bombănind:

— «O fi 'nebunit badea Mitru, trimițându-mă să iau măsură pentru coșciug, când copila nici n'a murit? Haină inimă de om! Dar eu nu-s călău.»

Spre seară, badea Mitru iar a venit la Simion:

— «Că ce-mi făcuși, meștere? Dece n'ai luat măsură?»

— „Cum era să-i iau, omule, dacă nici nu murise?”

— «Apoi, c'a murit!»

— «Când?»

— «Acum.»

— «Acum, poate; dar atunci, nu.»

— «Apoi, că era gata.»

A doua zi, lume multă se ducea să vadă pe Anuța, îmbrăcată mireasă. Imprejuru-i ardeau lumânări și ea părea mult mai voinică. Unii plâneau încet, iar o copilă, prietenă de joacă a Anuței, suspina amar într'un colț.

A treia zi, au pornit ei. La plecare, prin curte, s'auzea tunând vocea lui badea Mitru:

— «Măi, tu, Pavele și voi, Ioane, Vasile și care mai sunteți, s'aveți grijă de oi și să dați zărul la porci!»

Până la gârlă, lăutarii au cântat de nuntă. Printre acordurile vesele, se auzeau bocetele nestăpânite.

La cimitir, badea Mitru par'că lua parte la înmormântarea unui copil strein: făcea regulă și dădea ordine oamenilor cum să poarte ori să așeze sicriul. În urmă, prohodită de preot și plânsă de cei adunați,

au coborât-o în groapă și bulgării de pământ au huzit pe coșciug.

Badea Mitru, stană de piatră.

La întoarcere, el a dat o raită prin ogradă: oile erau răvășite, porcii guițau flămânzi, oamenii umblau de colo-colo fără rost, cu capul în jos, iar Pavel ședea pe o buturugă într'un colț, plângând, cu cavatul lângă el.

— «D'apoi, Pavele, ce tot bocești ca muerile?»

— «Iată, după biata Anuța!»

— «Mai bine, ai grijă de oi și de porci!»

— «Că, mai bine, ai fi pierdut oile și porcii, decât pe Anuța. Oi și porci mai găseai, dar așa minune de copilă, ba!»

Deodată, badea Mitru pune mâna pe Pavel și-l bate... și-l bate... Flăcăul nici nu se apără.

— «Să ieși din târla mea!»

Tăcut, fără să-și ceară măcar socoteala, Pavel și-a luat cavatul și ce mai avea și a pornit încet, cu capul în pământ, suind pe poteca dealului. Când a ajuns în vârf, a privit lung îndărăt; dar nu spre târlă, ci către cimitir.

I. DUMITRESCU-Frasin.

Artiști Dobrogei.

Indrăgostit de Dobrogea, pictorul Tarasov o prezintă sub variate aspecte, redând cu o fidelă artă toate piesagele stepii, delta cu pescarii și lotcile ei, marea cu surd tumult de talazuri rostogolite, portrete rediate cu aerul vieții ce reiese clar din coloritul real al pielei vii, sub care ai impresia că circulă serul vieții. Dar florile? Florile pictorului Tarasov îți dau senzația puternică a miresmei din grădina. Sunt mai mult de cât reușite. Sunt rediate perfect.

Intrând în atelierul lui, te simți într'un adevărat templu al artei, de unde nu-ți mai vine să pleci. Căci frumosul te reține într'o curată și sfântă contemplare. Simți cum sufletul se odihnește și și-se ridică spre sferele înalte ale adevăratei arte picturale.

T. Cergău.

DE PRIN PLAIURI DOBROGENE.

(urmare) **M. BONJUG**

Înaintarea în peșteră se făcea cam greu, peștera fiind joasă, eram nevoiți să mergem aplecați; iar după vre-o 14-16 m., ne lăsarăm chiar în pirosții (pe vine). Am mers așa încă 7—8 m. de unde apoi, peștera se bifurca, o parte spre stânga, care fiind prea strâmtă, n'am mai încercat s'o măsurăm, ne putând pătrunde într'însa, ci am continuat pe a doua, ce ducea în direcția Zebilului spre S. E. N'am făcut însă vre-o 3—4 m. și o panică teribilă ne cuprinse pe toți; căci, stingându-ni-se lumina, rămaserăm pe un întuneric groaznic. Pánico deveni indescritibilă, când mai izbucni și o detunătură de armă. Bubuitura fu atât de puternică, încât îi făcu pe unii din noi să îște de spaimă, crezând desigur că vre-o fiară, vr'un șarpe, sau poate chiar însuși zmeul din legendă, trezit din somnu-i de veacuri de o detunătură așa de zguduitoare, sări să-și apere inviolabilitatea domiciliului.

Ce se întâmplase? Preotul Morozov, care venea imediat după mine, împiedecându-se de poala reverendei, care-i căzuse dela brâu, unde și-o ridicase dela intrarea în peșteră, căzu peste mine și după el toți ceilalți veniră buluc unul peste altul. Căzând și eu, cum țineam degetul pe trăgaciul revolverului, se vede că am tras de el și gata bubuitura.

A fost de ajuns însă numai să aprind un chibrit și să explic cauza căderii și a împușcării, ca să-și revină toți din spaima încercată.

Totuși, unul din normaliști ne avertiză cu un ton rugător, că n'ar fi rău să ne înapoiem după această întâmplare, care ne-ar putea fi de rău augur; ne-am continuat însă explorarea.

Mai departe, nefiind chip de mers decât pe brânci, de unde peștera devenind mai joasă, făcea intrarea imposibilă. Atunci, împins de spate de preot, m'am lungit cât am putut mai mult și întinzând bine și sfoara înainte, pe care la gura peșterii o prinsesem de un țaruș, am făcut un nod într'însa până unde o atinsesem cu mâna.

Isprăvind constatarăm pe cât îmi aduc aminte, că peștera avea o lungime de vre-o 26—30 m. până unde s'a putut merge.

Pereții erau de piatră și pe jos prundiș, mai mult roșu,

ca și dealul pe sub care trecea și care cred să fi provenit din scurgerea apelor de ploi, ce pătrundeau din crăpăturile întortochiate ce se vedeau pe alocurea prin pereți. Am dat și peste oase de animale, probabil din prăzile lupilor, unde se ascundeau să și le mănânce în tihnă.

Această peșteră, care poate să fi fost albia unui râu subteran, servea acum de refugiu pentru hoși și poate și pentru oameni pacinici, pe timpurile de restriște.

Legenda ce o auzisem din copilărie dela cel mai bătrân om din sat spune că ea ar fi fost gaura unui zmeu care și avea culcușul într'însa, cu intrarea și eșirea prin partea de vest a dealului Roș și cea de S. a dealului de sub cetatea Heraclea și care se hrănea numai cu copii mici, pe cari îi răpea chiar de prin casele oamenilor, fără ca cineva să îndrăznească a i se opune, de groaznic și fioros ce era.

Pe dealul Roșu erau deasupra câteva urme de picior omenesc, despre care se spunea că sunt urmele Maicii Domnului, imprimate pe pietrele pe care a călcat, umblând prin aceste locuri—Copil fiind când culegeam coada vacii, sau coada șoricelului—niște plante ce cresc pe dealuri a căror tulpină curățată se mânca întocmai ca lăstarii de vișă și când dădeam de aceste urme le ocoleam să nu le călcăm; ba chiar ne și închinam și le sărutam.

Mai toate dealurile mai mari de prin împrejurimi, pe cari le cunoșteam din copilărie, aveau câte ceva despre care se vorbea, fie sub formă de legendă, fie sub cea de istorisire autentică, așa bunăoară: dealul cu cetatea Heraclea, de lângă satul Enisala, dealul Denistepe, dintre satele Agilar și Satu nou, despre care se zice că are un belciug de fer foarte mare, în partea de deasupra a platoului, (căci n'are vârf) fixat într'un bloc de piatră, de care se legau corăbiile depe vremuri, când acest deal ar fi fost înconjurat de ape și numai partea de sus, apărea ca o insulă.

Când umblam la școala din Zebil, făcând o excursie cu toți școlarii — sub conducerea învățătorului nostru D. Nițescu, am urcat și cutreerat acest deal peste tot, ca să dăm de acel belciug, dar am dat de șerpi, broaște țestoase, quă de ale lor etc. numai de belciugul pomenit nu.

În apropierea Denistepei — spre răsărit, sunt vre-o cinci movili ce par cu Denistepe dimpreună niște pușori după cloșcă.

Cu câțiva ani în urmă când tata m'a scos din școala din Zebil, înscriindu-mă la școala no. 1 de băieți din Tulcea, venise un Rus bătrân cu niște planuri a acestor movile, în căutarea unei comori de bani. În plan — pe care rusul zicea că-l are dela bunicul său, — se arăta că în movila cea de răsărit din cele 5, dacă se va săpa până la nivel cu pământul din prejur, se va da peste două grinzii de stejar puse în cruce. Lela capătul cel de răsărit al grinzii, ce venea dede-

supt, să se sape nu știu cât în ios și se va da peste niște arme, iar dedesuptul acestora, încă iar la nu știu cât, se va da peste un cazan plin cu galbeni. Rusul obținând autorizația de a săpa, angajă oameni de prin satele vecine, cari se tocmeau cu parte din comoară dacă se va găsi.

Preotul Emilian din Satul Agilar, cel mai apropiat, fiind și el rus de origine a fost chemat să le binecuvînteze lucrarea.

Preoții din satele vecine, dintre cari cred că și tata, îl invidiau pentru norocul ce dăduse peste dânsul, care național cu rusul fiind, urma să se împărtășească și el din cazanul cu galbeni.

S'a săpat movila indicată în plan și s'a dat peste toate: grinzii, săbii, oseminte de oameni, numai peste comoară nu.

Se vorbea pe atunci că, găsindu se toate după indicațiile planului, nu se poate să nu se fi dat și peste cu bani; dar rusul șmecher desigur că le-a tras chiulul menilor angajați la săpat; sau poate că aceștia

Și azi, trecând pe șoseaua națională Constanța-Tulcea, în dreptul dealului Dăniștepe — cel cu belciugul, vezi movila scormonită până în fund ca o gură căscată.

Mai departe de Zebil, în partea de apus a satului Regele Ferdinand — fost Alibeikioiu, vine Consulul — mai curând munte decât deal; cel mai înalt dintre dealurile jud. Tulcea. Din vârful lui, era o groapă cilindrică — ca o fântână, Acasă, țin minte, că aveam o piatră rotundă în diame-tru de aproape un metru, scobită pe o parte cum sunt capacele de borcane și, despre care tata ne spunea că, prinzându-se niște hoți periculoși care își aveau ascunzătoarea în acea groapă, această piatră era fixată servind de acoperiș, fără a se putea observa că-i pusă spre a servi în acest scop. Tatei i-o dăduse unul din poterașii care contribuise la prinderea acelor hoți.

Pomenind de gaura zmeului, gându-mizboară la anii copilăriei, când umblam la școala din acest sat și stăteam în gazdă cum am mai spus, la locuitorul Anghel Mârza — un fin al nostru; soția sa lana, cu fica lor de suflet — Tasica și moș Cruciu — tatăl mătușii Iane.

Finul Mârza era un om ursuz — vecinic îl auzeai certând și injurând prin curte pe argat sau pe cioban. Cât am stat la ei — în doi ani, nu l-am văzut odată să se ducă la biserică. Fina în schimb, pâinea lui Dumnezeu de bună ce era și foarte bisericăoasă. Ne având copii, ambii țineau la mine ca la un copil al lor. Mătușa lana în deosebi mă pierdea din ochi. Tot ce avea mai bun de ale mâncării, mie mi le dădea.

Tasica era un spiriduș de fată, de n'o'ntrecea în gură satul întreg, dar nici la lucru; căci deși numai de 14 ani, în vârtea însă toată treaba prin casă, ba și pe afară unde nu dovedea argatul.

Moș Cruciu, un bătrân de 105 ani pe atunci, după spusa lui pe care o mărturiseau de altfel și oamenii bătrâni din sat, fusese căpitan de haiduci în tinerețea lui și se mândrea și acum cu acest titlu. De câțva ani însă, ne mai putându-l duce picioarele bolnave de reumatism, zăcea pe un tandăr (o prispă în casă mai lată, care servea drept pat) având ca așternut o țoală peste o rogojină și învelindu-se cu sarica lui din vremuri bune.

Câte povești frumoase, câte întâmplări minunate și fapte haiducești, nu ne istorisea bătrânul acesta excentric, cu vocea lui tunătoare — de adevărat haiduc — de ne treceau fiorii, dar pe care știa să și o moduleze după împrejurări, de ne făcea uneori pe toți din casă să plângem, iar alte ori să râdem cu lacrimi.

Și multe mai știa! Eu unul, în orele libere, nu mă mai înduram să mă deslilesc de lângă dânsul, din care cauză, m'am și căpătat cu ceva, de care biata mamă s'a îngrozit, când a putut face constatarea.

Omul acesta, deși de o vârstă atât de înaintată, totuși avea în bună stare absolut toate simțurile; ceva și mai mult ceia ce i mira pe mulți, era că la această etate, își avea încă sănătoși și tari ca oțelul, aproape toți dinții în gură; — căci, când scrășnea și fluera printr'înșii — haiducește, și când mai și răcnea și chiuia odată încruntându și sprâncenele stufoase, mai că ne băga în sperieți pe toți, și'n special pe mine dela început, când încă nu mă deprinsesem bine cu dânsul. Indată însă după acestea îl apuca un tremur nervos, care-l ținea câteva secunde; când, după ce lua o înghițtură de apă și mai trântea și o injurătură, își revenea din accesul de nervi continuându și mai departe istorisirea întreruptă.

Era bun la suflet bătrânul și, chiar în timpul haiduciei lui după cum spunea el, n'a comis omoruri, de cât doar când se vedea rău încoțit de poterași. Prăda pe împilătorii sărăcimeii, căreia-i împărțea parte din prada sa, ne oprindu și adesea mai nimic.

Era îndatoritor, vesel și glumeț. Când fina lana făcea câte o clacă de scărmanat lână sau de curățat păpușoiu, apoi venea satul întreg — tineri, și bătrâni, de nu mai încăpeau de mulți ce erau, și veneau numai de dragul bătrânului, pe care nu se mai săturau să l asculte istorisind. Nu era pretențios bietul moș, căci se mulțumea cu ce i se da. O singură pretenție avea și el la care însă ținea să i fie îndeplinită neapărat, cum și când cerea el: plimbarea călare prin curte cu șargul lui, care, ca și dânsul era cel mai bătrân cal din sat, dar încă sprinten și cu gâtul încordat, chiar și când era liber.

Cât de mult a ținut moș Cruciu, să-i cumpere ginere său un șarg la fel cu șargul lui din haiducie! Pe unde n'au umblat? A dat D-zeu însă, de și-a găsit unul cum nici nu se aștepta: la fel părul de șarg închis, la fel coama și coada de negre și stufoase, numai că cel din haiducie, era binecuvântat se vede de D-zeu — după cum zicea el, căci mai avea

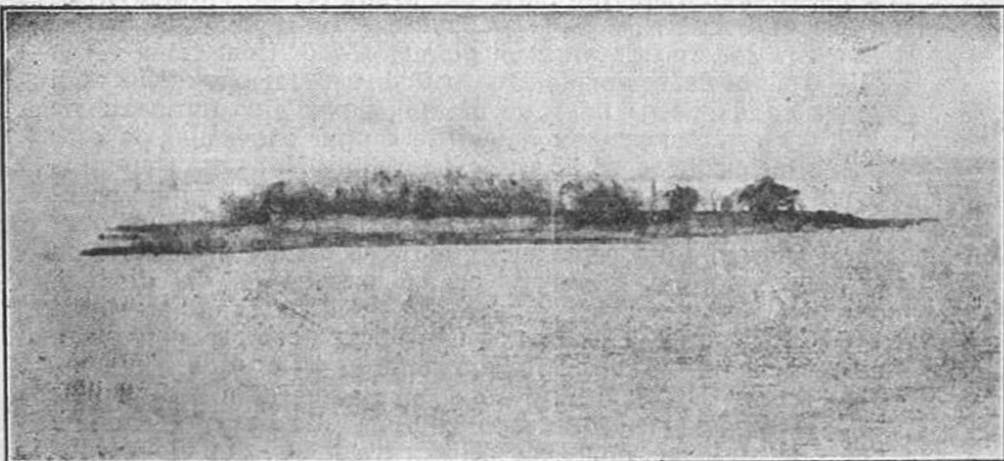
pe lângă dunga neagră din lungul șirii spișării și una de-a curmezișul, care formau o cruce la întretăere.

Din câte urmări de poteră nu zicea moș Cruciu că l-a scăpat șargul lui din haiducie, care când își lua vânt, se ducea ca glonțul, de rămâneau caii poterașilor atât de mult în urmă în cât abia de se mai zăreau. Și șargul ăstlalt, nu era mai prejos; căci la alergările de cai ce le făceau flăcăii în sat, ieșea totdeauna întâi. De câțiva ani însă, bătrânul nu-l mai putea încăleca singur, ci ajutat de argat și ginere-său care-l țineau de-o parte și alta a calului.

Când cerea să'ncalice și să-l plimbe prin curte, atunci fina lana îl pieptăna, îl primenea și îl încingea cu chimirul, neuitând să-i pună în el pistoalele toate și pumnalele. Își arunca apoi sarica pe umăr, și cerea să i-l aducă pe șargul lângă prispa de afară. Luat apoi de subțiori, îl încălecau pe cal. Odată ce se vedea bine așezat, cu dreapta apuca frâul, iar stânga și-o prindea'n șold de chimir și aruncându și privirea înainte, cu statura înălțată de par'că ar fi vrut să străbată zările, inspira cu nesaț aerul proaspăt de afară; apoi când icnea odată «hă» și fluera printre dinți de răsuna ecoul în depărtări, pornea la pas prin curte, susținut de ambele părți.

În această poziție — călare — cu chica-i albă colilie ce-i cădea în plete peste umeri, cu ochii lui negri și scânteetori cu mâna'n șold prinsă de chimiru-i încărcat de pistoale și sarica peste umar părea un făt frumos din basme, căci și frumos om mai era moș Cruciu.

Așa l-am văzut pentru prima dată pe acest bătrân, când am intrat cu tata în curte, ca să mă dee în gazdă la ginere-său. Nu mă săturam să-l privesc! El se apropie cu calul de tata, care de abia se dăduse jos din căruță, și-i ceru binecuvântarea cu o voce tunătoare: «Bogoslovește părinte și iartă» și-i sărută mâna depe cal, apoi ceru să l descalice și să-l ducă în casă.

Grigore Sălceanu : „Noți pontice“.

(«Cartea Românească», 1937)

După volumele de poezii «Flori de Mare» și «Fierbea as'noapte marea», poetul dobrogean ne-a dat și pe al treilea : «Noți pontice».

Nu se lasă nici acum furat de curentul nenorocit care-l îndeamnă :

*«Ne toarnă în versuri aprinse
Blesteme scrâșnind printre dinți ;
Descrie-ne trupul bacantei,
Stârnește bolnave dorinți !*

* * *

*Te lasă de versuri eterne
În marmură ! Scrie pe lut
Și gloria ta va fi mare :
E totul să placi un minut.»*

Poetul simte însă că :

*«Și luna și marea par nouă
În fața privirilor noi.»*

Apoi răspunde îndemnurilor meschine :

*«Eu scriu pentru ochii de mână
Și nu pentru orbii de azi.»*

(«Critic și Poet»)

Impletind feeria cu basmul și sbuciumul mării, în sborul ritmic al versurilor dăltuite, ne poartă prin alte lumi de vis și idealuri, pe care însă le leagă minunat cu stările sociale depe pământ, prin acel cioban care a înfrânt ursita, ridicându-se până la tronul împărăției; iar când bătrânul craiu întreabă :

«Și pentru ce fetele-mi fură vrăjite?»
o zână îi răspunde:
„Fiindc'aj finut gloatele'n lanț umilite“.

(„Feerie“)

Aceste meleaguri, unde
„De-odată vântul stepelor învie
Stârnind pe drumuri colbul dobrogean“,
(«Bairamede»)

au în poetul Grigore Sălceanu un cântăreț talentat
care, alături de cei puțini și aleși, ne arată adevăratul
drum al poeziei

«Și sfruntând și vânt și valuri și străful-
gere de foc,
Duc cântări de primăvară către țărături cu
noroc».

(„Rândunici“)

I. D. Frașin.

Marea.

Se sbuciumă valuri în spumă
Și sfarmă din țărutul de humă,
Se sbat, se aruncă spre maluri
Cum sboară ~~mereu~~ idealuri.

Se leagănă spuma 'n văzduhuri
Asemenea albelor duhuri
C'e'n zare se pierd, sburătoare,
Iluzii ușor trecătoare...

Și'n urma furtunii rămâne
Speranța de veacuri, că mâne
Din valuri cu spume 'nălbite
Vor naște iar zile 'nsorite.

Titus Cergău.

Rugăm pe toți intelectualii dela țară să ne tri-
mită istoricul satelor, amintirilor bătrânilor dobro-
geni și unele legende locale, care interesează în mod
cu totul deosebit pe mulți cercetători ce le va pre-
fui la justa lor valoare.

Nu vă pierdeți timpul.

căutând în ziare și reviste articolele cari pomenesc
numele dvs. sau tratând problemele cari vă interesează,
căci o instituție specială creată și bine organizată
pentru aceasta

poate face acest lucru mai bine și mai eficient ca dvs.

„SERVICIUL GAZETELOR“

Agenție internațională de presă și publicitate

Director Emil Samoilă

București, str. Sf. Constantin 24, telefon 3-16-15

urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publi-
cații din România, iar prin intermediul celor 102 a-
genții similare din străinătate, tot ce se scrie în presa
din toată lumea și procură tăieturi de presă asupra
oricărei personalități sau subiect.

Cereți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau
o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectu
care vă interesează.